

**Rentokil
Initial**

Arbeid med lagervareinsekter i produksjonsvirksomheter

Skadedyrdagene 16.09. 2026 Arne Nese

Gemini er benyttet til systematisering av presentasjon

Definisjon av lagervareinsekter LVI

Lagervareinsekter (LVI)

Er samlebetegnelse på insekter som lever i, lever av eller skader lagrede råvarer og produkter.

Spesielt utsatte tørre næringsmidler:

Korn, mel, frø, nøtter og dyrefor

Viktig å sette rammene

1. Virksomheten

Produksjons- og råvarebedrifter preges av komplekse driftsmiljøer.

De har mange forskjellige aktiviteter og unike utfordringer som krever skreddersydde løsninger.

2. Kravene

Møller, bakerier, fôrprodusenter og pakkerier opererer under strenge regelverk.

Eksterne standarder krever at alle kritiske punkter må avklares grundig så raskt som mulig.

3. Risiko ved LVI

Lagervareinsekter (LVI) oppfører seg annerledes enn andre skadedyr. De følger råvarer og formerer seg skjult i maskiner.

Konsekvenser: Tilbakekalling av produkter, stans i produksjon og tap av renommé.

Tjenesteleverandør sin rolle

Tidligere fokus

Felletømmer

En reaktiv tilnærming som primært handler om å håndtere problemer etter at de har oppstått, med fokus på tømning og fysisk ettersyn.

Ny rolle og verdi

Strategisk partner

En proaktiv og rådgivende samarbeidspartner som analyserer risiko, utdanner personell og forebygger skadedyrproblemer i hele verdikjeden.

Hvem gjør hva

En leverandør kan ikke garantere en skadedyrfri bedrift – det kreves aktiv medvirkning fra kundens side

Leverandørs rolle

- Overvåkning og kontinuerlig kontroll
- Faglig vurdering og løpende bistand
- Utarbeidelse av målrettede tiltaksplaner
- Effektiv bekjempelse ved behov
- Opplæring av relevant personale

Kundens rolle

- Gode, daglige rengjøringsrutiner
- Forebyggende vedlikehold av maskiner og bygg
- Grundig mottakskontroll av alle råvarer
- God kontroll på lager og rullering av varer

Fremste detektiver

Lær opp relevante ansatte hos kunden for å bli dine fremste detektiver.

Viktig faktor

God kunnskap i alle ledd er en viktig faktor for å lykkes.

HMS verneutstyr risikovurderinger

Risikovurdering

God sikkerhet i produksjonsmiljøer er viktig da du møter helt egne risikofaktorer.

- Sjekk bedriftens overordnede risikovurdering og lokale HMS-regler.
- Få full oversikt over ATEX-, støv- og støysoner.

Maskinsikkerhet

Arbeid nær farekilder krever streng etterlevelse av sikkerhetsprosedyrer.

- Arbeid i eller nær roterende maskiner, elevatorer og bånd krever sikring.
- Låsing og merking (lockout/tagout) må alltid gjennomføres.

Verneutstyr (PVU)

Personlig verneutstyr beskytter deg mot uforutsette hendelser på arbeidsplassen.

- PVU må alltid være på plass for din egen sikkerhet.
- Bruk påbudt hørselvern, vernesko, synlighetstøy og riktig ånderettsvern.

HMS - Arbeid i høyden og trange rom

Risikofylt område

Arbeid i høyden og trange rom er definert som et spesielt risikofylt område.

Utstyr & kunnskap

Det kreves riktig utstyr sammen med dyp kunnskap om hvordan utstyret best skal kunne sikre deg under arbeidet.

Kritiske farer

Fall fra høyde har ekstreme konsekvenser, og vil i mange tilfeller ende med å være fatale.

Risikoråvarer

Kartlegg risikoråvarer nøye. Særlig utsatt er mel, nøtter, kakao og korn

Innsmittevei

De fleste infestasjoner starter med at insekter, egg eller larver følger skjult i råvarer inn i bedriften

Fysisk kontroll

Fysisk kontroll av alle innkommende varer er et avgjørende tiltak for å hindre smitte

Karantenesoner

Etablering av karantenesoner for råvarer med mistanke eller høy risiko for infestasjon

Artsidentifisering er kjernen i fagkompetansen

Riktig identifisering

Korrekt artsidentifisering er helt avgjørende for å kunne iverksette de riktige og mest effektive tiltakene.

Er det for eksempel biller eller møll?

Biologisk forståelse

Forskjellig biologi krever ulik tilnærming. Faktorer som temperatur, næringspreferanser og foretrukne habitater er alle kritiske elementer som styrer og påvirker vårt daglige arbeid.

Effektiv inspeksjon

Prosessflyt

Følg råvaren hele veien fra mottak, gjennom produksjon og frem til det ferdige produktet.

Fokusområder

Særlig oppmerksomhet på sprekker, rør, elevatorer, under transportbånd og støvansamling på kabelgater.

Smittefare

Husk at selv om en råvare i utgangspunktet er ren, kan den bli infisert underveis i selve produksjonsprosessen.

Nødvendig verktøy

En god og kraftig lykt, samt en egnet spatel til å skrape med, er helt nødvendig utstyr å ha med seg på inspeksjon.

Bærekraftig og langsiktig samarbeid

Langsiktig samarbeid

Det bør legges planer for et godt og langvarig samarbeid.

IPM-metodikk

Integrated pest management sikrer metodikk som reduserer bruk av bekjempningsmidler til et absolutt minimum.

Regelmessig dialog

Regelmessige statusmøter sikrer god kommunikasjon og tett oppfølging.

Rapportering og protokollføring

Kvalitet

Bruk tid på å lage gode og innholdsrike rapporter.

Bruk bilder

Bilder gir god forståelse av det som beskrives i rapporten.

Frister & ansvar

Sett tydelige frister og ansvarsfordeling for igangsettelse og utbedring av avvik.

Revisjon

Husk på at våre rapporter må tåle å være gjenstand for revisjoner.

Oppsummering

1. Artsidentifisering

Identifiser alltid arten av skadedyr eksakt.

2. HMS på agendaen

Sett HMS høyt på agendaen.
Du må forstå miljøet og farene der du jobber.

3. Partnerskap

Bygg et partnerskap basert på faglig kunnskap, kommunikasjon og dokumentasjon.